

Zde se nacházíme na Opatovickém hradisku asi 1,5 km jižně od města ve výšce 513 m.n.m.

Hradisko vybuďoval před koncem starší doby bronzové lid věteřovské kultury. Osídlenou plochu přibližně podkovovitěho tvaru chránil zpočátku jen násep. V halštatské době bylo opevnění přebudováno a zesíleno. Z té doby pochází nálezy keramiky platěnické kultury lidu popelnicových polí. To byli současníci a východní sousedé známých Keltů v 8. a 7. století př.n.l.

Do skály pod hradiskem jsou vytesány dva reliéfy. Ten starší zpodobňuje básníka Petra Bezruče, který jako známý pěší turista navštívil tento kraj. Karel Otáhal vytesal podobiznu Bezručovy tváře k básnickovým osmdesátinám v roce 1947. Druhý reliéf věnovaný skladateli J.B.Foerstrovi pochází z r.1950.

Poloha a rozloha Velkoopatovicka

Město Velké Opatovice leží na západním okraji severní části Boskovické brázdy. Ta tvoří protáhlou sníženinu lemovanou vyššími lesnatými návršími na západní i východní straně. Nížinná plochá krajina nese dlouhodobě vžitý název Malá Haná.

Do oblasti Velkoopatovicka kromě střediskového města s městskými částmi Velká Roudka, Svárov, Bezděčín, Brtův s Korbelovou Lhotou zařazujeme samostatnou obec Malá Roudka s osadou Skočova Lhota. Všechny tyto vesnice leží západním směrem mimo sníženinu Malé Hané ve zvlněné krajině, zvané **Podhoří**. Další obce oblasti leží na zvýšených okrajích Malé Hané - na západní straně Borotín, na opačné straně Cetkovice a Uhřice.

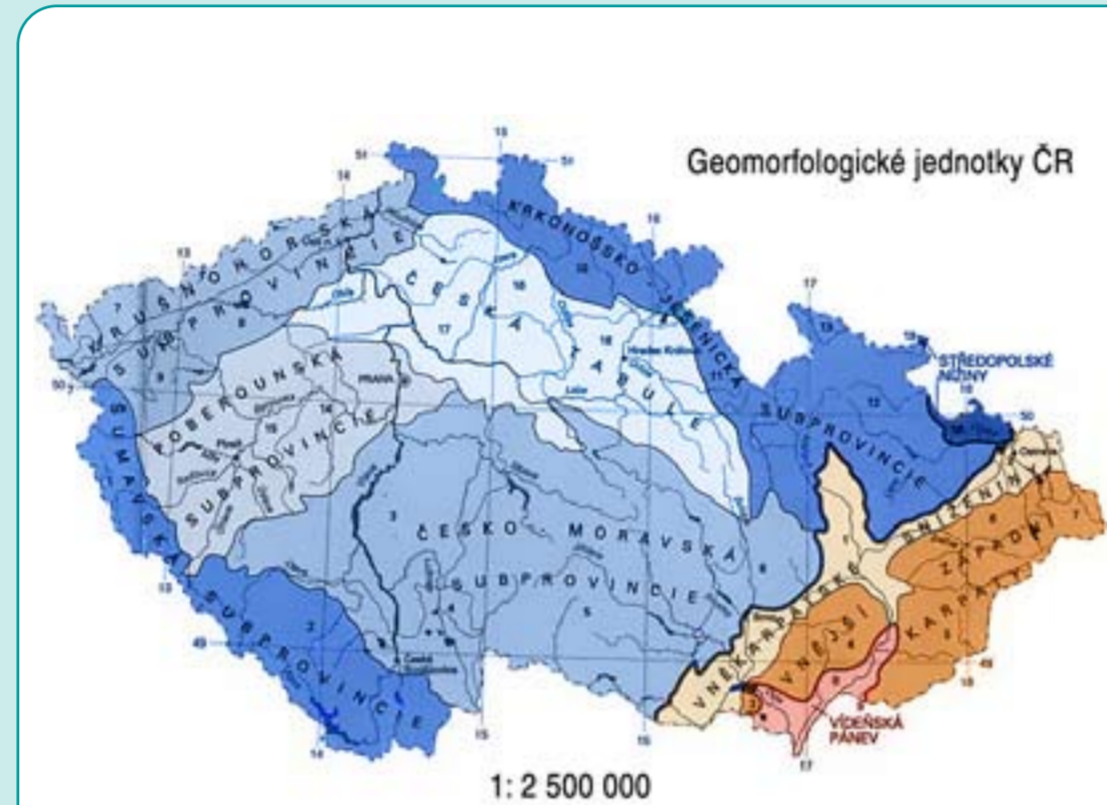
ÚKOL pro děti a hravě dospělé:



Který známý sochař vytesal skalní reliéfy pod Opatovickým hradiskem?

Geomorfologická charakteristika

Geomorfologie je obor zabývající se studiem tvarů zemského povrchu. Území naší republiky je rozděleno na mnoho jednotek - jednotlivých pohoří a nížin. Velkoopatovicko je horopisně velmi zajímavé, ačkoliv se to na první pohled nemusí zdát. Setkávají se zde totiž tři soustavy (subprovincie) České vysočiny.



Z jihu sem zasahuje severní část Boskovické brázdy, která se označuje jako Malá Haná. Spolu s Dražanskou vrchovinou, jejíž svahy vidíme na východním obzoru, náležejí k Českomoravské subprovincii. Nejvyšší bod Malé Hané - Nad Amerikou (553 m) - se nachází nedaleko odtud u obce Drválovice. Opatovické hradisko (514 m) a okolní kopce náleží k Podorlické pahorkatině, která je součástí Krkonoško-jesenické subprovincie.

Západně odtud pak začíná Svitavská pahorkatina, která je součástí soustavy zvané Česká tabule. Významným vrcholem je zde 619 m vysoká Chvalka s dobře patrnými pozůstatky (lomy) po těžbě žáruvzdorných jílovců.

Opatovické hradisko, Chvalka a některé další okolní kopce se označují jako kuesty. Takové kopce na jedné straně spadají prudce do údolí, na druhé straně se sklání pozvolna.

Legenda o Opatovickém hradisku

Podle staré legendy stávala na kopci zvaném Hradisko pevná tvrz, v níž sídlil vladyka, dobrý a laskavý pán celého kraje. Tenkrát však nastaly zlé časy moravskému lidu. Krutý nepřítel vtrhl do země, přepadal, plnil a loupil bez milosti. Z širého okolí spěchali všichni do tvrze, aby se zachránili. Dlouho, předlouho trvalo obležení. Vladyka byl však dobré mysli - tajně podzemní chodby spojovaly tvrz s několika okolními vesničkami a ty rády daly, co mohly. Bezvýsledné boje konečně omrzely loupeživé protivníky. Poznali, že tvrz je jen tak nezdolají. Již byl dán povel k odchodu, když tu se k vojevůdci přiběhla stařenka kouzelnice. Dlouho s ním hovořila a odcházejíc, svírala v ruce zlatáčka.

Spal ještě celý kraj, když několik mužů z hradiska krácelo podzemím ke studánce "Myšimu rádlu", aby zásobili tvrz pitnou vodou. Sotva vstoupili do lesa, vrhli se na ně nepřátelé. V tvrzi marně očekávali jejich návrat. Po několika dnech klesaly hlídky vysílením, zbraně se pod vlivem tajemného kouzla lámaly. Již nebylo úniku a vítězové se mstili za dlouhé čekání. Vyplenili tvrz, rozbili posvátné obrazy a zmocnili se zlaté sochy Perunovy, jež stávala od věků na nádvoří pod starou lípou. K ránu zapálili vetřelci hranici. Od ní se vznítily mohutné zdi a jako hrůzná pochodeň svítila do daleka hrdá tvrz, měnic se v popel a prach. Jen několik vesničanů se tenkrát zachránilo a vrátilo do zpusťovaných chaloupek. Jejich hněv se obrátil proti té, která je zradila. Marně prchala, marně se skrývala, nic naplat nebyla její černá kouzla, ani zlato, které za zradu získala. Byla dopadena a vystřelena prakem. Její tělo dopadlo na stráž, které se podnes nazývá "Baba" a z těch dob pochází i lidové rčení: "Babisko zradilo hradisko".



(Zpracováno podle předlohy Soni Paroulkové)

JSME ČÁSTÍ ZEMĚ - část 2



Roku 1885 vyzval americký prezident Franklin Pierce indiánský kmen Duwamishů, jenž žil ve státě Washington na severozápadě USA, aby prodal své území bílým osadníkům a usídlil se v rezervaci. Na požadavek, vybízející k činu dosud neslýchanému, odpověděl náčelník Seattle touto řečí:

Velký náčelník nám sděluje, že nám dá místo, kde můžeme žít pohodlně a sami pro sebe. On bude našim otcem a my jeho dětmi. Ale může to tak vůbec někdy být?

Bůh miluje váš lid a své rudé děti opustil. Dává bílému muži stroje, aby mu pomohl v jeho práci a staví pro něj velké vesnice. Váš lid je den ze dne silnější. Brzy zaplavíte kraj jako řeky, které se řítí roklinami po nečekaném dešti. Můj lid je jako opadávající příliv - avšak bez návratu. Ne, jsme dvě různé rasy. Naše děti si spolu nehrají a naši starci nevypravují stejné příběhy. Vám je Bůh nakloněn, my jsme sirotci.

Vaši nabídku koupit naši zem uvážíme. Nebude to lehké, neboť tento kraj je nám svatý. Máme potěšení z těchto lesů. Nevím, jsme jiní než vy. Třpytící se voda, která proudí v potocích a řekách, není jenom voda, nýbrž krev našich předků. Když vám tento kraj prodáme, musíte vědět, že je svatý, a učít své děti, že je svatý a že každý prchavý obraz v průzračné vodě jezer vypráví o tradicích a událostech ze života mého lidu.

Zurčení vody je hlas mých předků. Řeky jsou našimi bratry - zahánějí naši žízeň. Řeky nesou naše kanoe a živí naše děti. Když svůj kraj prodáme, musíte si pamatovat učít své děti, že řeky jsou našimi i vašimi bratry, a musíte být od nynějška k řekám dobří, tak jako ke každému jinému bratru.

Řešení: akademický sochař Karel Otáhal (1901–1972)
autor řady reliéfů a plastik ve Velkých Opatovicích